

DokumentID 1412000	Version 1.0	Status Godkänt	Reg nr	Sida 1 (2)
Författare Peter Wikberg			Datum 2013-10-21	

Angående Peter Szakálos utträde ur referensgruppen kopparkorrosion

Peter Szakálos, institutionen för korrosionslära vid KTH, har per e-post meddelat att han utträder ur SKB:s referensgrupp för kopparkorrosion. SKB beklagar detta och har följande kommentarer till det följebrev där Szakálos utvecklar skälen för utträdet.

Szakálos skriver: ”Den valda stålqualiteten innehåller så mycket väte i sig att bakgrunds-nivån varit så hög som ca 1 Torr eller ca 1.3 mbar, vilket innebär att den syrgasfria kopparkorrosionen har reducerats kraftigt och sannolikt avstannat helt efter kort tid”.

SKB:s kommentar: Det är fel att bakgrunds-nivåerna varit så höga. Den korrekta bilden har redovisats kontinuerligt i referensgruppen samt i Uppsalagruppens rapport: Bakgrunds-nivån, uttryckt som ett vätgasstryck, har i Uppsalaförsöken aldrig överskridit 0,07 Torr, med all sannolikhet eftersom vätgas läckt ut i det s k tryckförsöket. I försöken där vätgasen getts fritt utlopp till en mycket stor volym (handskboxen) via ett palladiummembran bör vätgasstrycken ha varit betydligt lägre än så. Om det skulle finnas en korrosionsmekanism av det slag KTH-forskarna påstår skulle den således inte ha hindrats av bakgrunds-nivån.

Szakálos resonemang om att den av honom påstådda korrosionen skulle ha avstannat bygger dessutom på KTH-forskarnas antagande att korrosionsprocessen skulle avstanna vid ca 1 Torr. Detta kan ifrågasättas, nu i än högre grad sedan betydligt högre vätgasstryck uppmätts i andra typer av experiment, något som också redovisats i referensgruppen och publicerats som SKB-rapport TR-13-13.

SKB:s kommentar till Szakálos beskrivning av granskningen av Uppsalagruppens rapport: Rapporten i fråga gick ut för granskning till referensgruppen den 26 juni efter beslut vid referensgruppsmötet den 14 juni, där KTH-forskarna deltog. Granskningstiden sattes till 19 augusti och förlängdes sedan till 23 augusti. Den 19 juli ställde KTH-forskarna som ytterligare villkor för att de skulle delta i granskningen att de skulle få mer data från Uppsalaförsöket. Den del av dessa data som hade uppmätts översändes från Uppsalagruppen i slutet av augusti.

Vid mötet den 3 oktober påpekade SKB det olyckliga i om KTH-forskarna skulle ställa sig utanför granskningen av rapporten och föreslog att de skulle få ytterligare två veckor på sig att granska, samt tillgång till de resterande extra data de begärt från Uppsalagruppen. Peter Szakálos accepterade vid mötet förslaget. Resterande data översändes dagen efter. KTH-forskarna var naturligtvis fria att återropa också dessa data i sin granskning. De data SKB ville inte skulle blandas in i granskningen gällde mätningarna av bakgrunds-nivåerna, eftersom dessa gjordes långt efter att rapporten skrevs (och kommer att publiceras senare). Dock påtalade SKB redan vid referensgruppsmötet den 14 juni att de data som redan då fanns tillgängliga och redovisade i rapporten tyder på att all observerad vätgas mycket väl kan vara bakgrundssignaler, så förhållandet var känt redan med äldre data och KTH-forskarna var således obehindrade att kommentera detta.

Vi finner således att KTH-forskarna två gånger accepterat att granska rapporten, den andra gången med tillgång till begärda extra data och med utökad tid, långt efter att övriga granskare inkommit med

sina kommentarer. Båda gångerna har man någon dag innan granskningstiden gått ut meddelat att man drar sig ur granskningen.

SKB:s kommentar till Szakálos beskrivning av Uppsalaförsöket: Vi delar uppfattningen att Uppsalaförsöket brottats med en rad problem, vilka delvis identifierats med hjälp av referensgruppen. Gruppen arbetar med att åtgärda kvarvarande problem så att försöket kan drivas vidare. Vi delar inte uppfattningen att Uppsalagruppens arbete uppvisar brist på vetenskaplig seriositet. I Uppsalaförsöket har man t ex gjort mer långtgående ansträngningar att kontrollera vissa experimentella förhållanden än i något annat liknande experiment. I Szakálos e-brev erbjuder sig KTH-forskarna att kvarstå som rådgivare till Uppsalagruppen. Uppsalaforskarna har alltid varit och är fortsatt naturligtvis fria att rådgöra med de experter de finner lämpligt.